

Интервју на министерот за информатика, Иво Ивановски за „Време“

Ивановски: Македонија ќе стане светска обложувалница

Скопје, 25 февруари

Македонија ќе стане земја во која изводите од матичната книга на родените, на венчаните и на умрените ќе се добиваат преку интернет, а плаќањето за услугите од институциите ќе се врши со платежна картичка или преку мобилен телефон.

Иво Ивановски, министер без ресор, задолжен за информатиката, вели дека не треба да постои сомнеж оти еден ден сите документите ќе „патуваат“ електронски, бидејќи Владата одвојува пари и спроведува многу проекти.

Еден од можните проекти се и даночните олеснувања за да се привлечат компаниите кои се занимаваат со организирање на електронска трговија, на електронски игри на среќа и обложувања.

- **Владата повеќе пати нагласи дека креира информатичко општество. Како информатичките технологии ќе ги направите достапни до секој граѓанин?**

- До септември, кога ќе почне новата учебна година, очекуваме целосно да го реализираме проектот за компјутери во сите средни училишта. Веќе се набавени 100.000 компјутери и децата работат на нив. Ќе има и компјутери за децата од петто до осмо одделение, како и за оние од прво до четврто, соодветни на нивната возраст. Примената на информатичката технологија е тренд во сите земји и за да Македонија биде напредна земја и за да се подготви за Европската унија, мора да има висококвалификувана нација. Со Бирото за развој на образованието веќе ги определивме основни алатки од отворен софтвер што ќе се користат во одделните предмети, како во биологија, хемија, географија... Владата прави проекти со широк

опфат на населението. Спроведовме компјутерска обука, која ја посетија 22.000 граѓани. Во тек е и ново пријавување на заинтересираните граѓани, кои ќе можат да се пријавуваат до крајот на март.

- Колку може примената на информатичката технологија да ја искористиме за привлекување инвеститори?

- Голем број земји профитираат од тоа што трансакцијата при електронската трговија, електронските игри и електронско обложување се одвиваат преку нивните земји поради даночните олеснувања. Примери за такви земји се Малта, Канарските Острови, Кариби, каде што најчесто се оданочува годишниот обрт на компаниите со електронскиот бизнис со еден процент, а данокот на приходот е до 4 проценти. Имаме иницијатива за донесување закони со кои ќе можеме и ние да го правиме ова. Во електронското обложување и во електронските игри на среќа се вртат милијарди долари.

- Има ли Македонија доволно квалитетни информатичари?

- Постои голем дефицит од висококвалификувани информатичари и работа за програмер може да се најде насекаде во светот. Сега работодавците имаат проблем да задржат добар програмер, бидејќи тоа е струка која постојано мигрира затоа што секогаш се наоѓа некоја компанија што им нуди повеќе. Странците кога доаѓаат во Македонија обично прашуваат колку информатичари има во земјава. Во Македонија има одреден број невработени информатичари. Тие се од различни области, бидејќи некој се насочени на хардвер, некој само на систем-администрација, но со мала дообука на тие дипломирани информатичари и тие можат да се вклопат во некоја фирма.

Наместо турканици по шалтери - ентер на компјутер

- Кои проекти се во тек и кога реално може да профункционираме како е- Македонија?

- Првата здравствена картичка може да се очекува во 2009 година. Во интегриран систем ќе бидат поврзани сите здравствени институции, сите аптеки и

Фондот за здравство. Е-картичката ќе биде во форма на платежна картичка и во досието ќе ги има основните податоци за пациентот. Ова се покажало многу ефикасно во некои несакани ситуации, како сообраќајна несреќа, на пример, кога веднаш може да се дознае крвната група на настраданиот. Во Катастарот има напредок, голем број општини можат да ги видат своите парцели електронски. Во судството електронски ќе се доделуваат предметите помеѓу судиите и адвокатите. Проектот е-влада значи сите што нудат услуги на граѓаните тоа да го направат електронски. На еден портал, граѓаните ќе можат да побараат информации за лична карта, за возачка дозвола, да се добие по електронски пат извод од матичната книга на родените, на венчаните, работодавците да ги пријават вработените во Агенцијата за вработување, компаниите да ги пријават завршните сметки во Управата за јавни приходи... Градењето информатичко општество значи да нема потреба од одење по шалтери. Сите сервиси што ги нуди Владата ќе бидат наведени на сајтот www.uslugi.gov.mk Охрабрува податокот што веќе 40 отсто од населението користи интернет.